

IZABELA MOROZ

Katedra Teorii i Filozofii Prawa
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II
e-mail: i.moroz@wp.pl
<https://orcid.org/0000-0002-4252-8124>

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
XXIII ZJAZD KATEDR TEORII I FILOZOFII PRAWA
„PAŃSTWO – SPOŁECZEŃSTWO – KULTURA:
FORMALNE I NIEFORMALNE ŹRÓDŁA PRAWA”
Lublin, 23-26 września 2018 roku

W dniach 23-26 września 2018 r. odbył się w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II XXIII Zjazd Katedr Teorii i Filozofii Prawa, którego temat przewodni koncentrował się dookoła procesu tworzenia prawa i brzmiał: „Państwo – społeczeństwo – kultura: formalne i nieformalne źródła prawa”.

Konferencja zorganizowana została wspólnie przez członków Katedry Teorii i Filozofii Prawa – kierownika Katedry ks. dra hab. Tomasza Barankiewicza, prof. KUL, dr. hab. Jadwigę Potrzeńcz, prof. KUL, dra Tomasza Barszcza oraz kierownika Katedry Socjologii Prawa i Moralności dra hab. Krzysztofa Motykę. Honorowy patronat nad konferencją objął Wojewoda Lubelski Przemysław Czarnek oraz Dziekan Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II dr hab. Krzysztof Wiak, prof. KUL.

Na Zjazd licznie przybyli przedstawiciele Katedr Teorii i Filozofii oraz innych Katedr zainteresowanych problematyką Zjazdu z całej Polski. Łącznie uczestniczyło w nim niemal 200 osób, co poskutkowało dużą różnorodnością wystąpień i owocnością dyskusji.

Pierwszego dnia miał miejsce przyjazd i rejestracja uczestników w Hotelu Victoria. Tego dnia uczestnicy Zjazdu mieli okazję do wymiany poglądów podczas nieformalnych spotkań.

Drugiego dnia Zjazdu odbyło się otwarcie Konferencji w Centrum Transferu Wiedzy KUL, po którym nastąpiły I i II sesja plenarna. Przewodniczącymi sesji plenarnych byli Profesorowie Leszek Leszczyński i Andrzej Korybski. Otwarcie I sesji plenarnej uświetniło wystąpienie Wojewody Lubelskiego – prof. P. Czarnka dotyczące konstytucyjnego systemu źródeł prawa w kontekście rozszerzania się katalogu nieformalnych źródeł prawa. Ponadto

w sesji tej referaty wygłosili: prof. Irena Lipowicz (UKSW), „Formalne i nieformalne źródła prawa w świetle nowej nauki prawa administracyjnego”; prof. Adam Sulikowski (UWr), „Prawo w «postliberalnej demokracji»”; prof. Marek Piechowiak (SWPS), „Uzasadnienie prawnonaturalne jako typ uzasadnienia aksjologicznego”; dr Wojciech Arndt (AIK, BAS), „Znaczenie wymogu racjonalnego stanowienia prawa”.

Podczas drugiej sesji plenarnej referaty wygłosili: prof. Jacek Kurczewski (UW), „Źródła prawa – perspektywa socjologiczna”; prof. Jerzy Zajadło (UG), „Amerykańskie *slave codes* jako formalne i nieformalne źródło prawa”; prof. Andrzej Bator (UWr), „Naukowość a polityczność prawoznawstwa. Między ciągłością, zmianą i rewolucją”; prof. Bogdan Szlachta (UJ), „Między normatywizmem a pozytywizmem prawniczym”.

Dalsze obrady tego dnia odbywały równoległe w Hotelu Victoria i w Centrum Transferu Wiedzy KUL. Tym pierwszym przewodniczyli prof. Sławomir Tkacz, prof. Marek Smolak, prof. Przemysław Kaczmarek oraz prof. Krzysztof Patecki. Referaty w tych sesjach dotyczyły nauki i psychologii jako materialnych źródeł prawa, dyskursu jako źródła i legitymacji prawa, wykładni prawa jako działania optymalizacyjnego, rozumienia uniwersalności prawa, wartości konstytucyjnych oraz fenomenu woli. Prelegentami byli m.in. prof. Agnieszka Nogal, prof. Tatiana Chauvin, dr Anna Krzynówek–Arndt, prof. Zbigniew Pulka, prof. Bartosz Wojciechowski, prof. Marzena Kordela, prof. Tomasz Bekrycht i wielu innych. W Centrum Transferu Wiedzy sesjom przewodniczyli dr Bogusław Przywora, prof. Joanna Helios, prof. Wioletta Jedlecka oraz dr Adam Zienkiewicz. W wystąpieniach poruszano m.in. problemy dotyczące skuteczności prawa, sprawiedliwości tranzycyjnej, a także pojęcia wyjaśnienia w teorii prawa. Referaty wygłosili dr Piotr Szczekocki, mgr Tomasz Famulski, mgr Bartosz Janik i inni.

Trzeciego dnia Zjazdu sesje odbywały się w Hotelu Victoria i przewodniczyli im prof. T. Chauvin, prof. Bartosz Liżewski, prof. Z. Pulka, prof. Tomasz Bekrycht, prof. Aleksandra Kustra–Rogatka, dr Paweł Skuczyński, prof. Mateusz Stępień, prof. Wojciech Dziedziak. Prelekcje dotyczyły współpracy w praktyce prawniczej, faktów prawotwórczych, nowych wyzwań języka prawniczego, źródeł normatywności języka tekstów prawnych, rozumowań prawniczych, kulturowego ujęcia prawa, prawa intuicyjnego, filozofii prawa administracyjnego, moralności prawników, wpływu heurystyk na orzecznictwo i wielu innych. Panele swoimi wystąpieniami uświetnili m.in. prof. Robert Piszko, dr Adam Zienkiewicz, dr Marta Andruszkiewicz, dr Mateusz Zeifert, dr Rafał Michalczak, prof. J. Helios, prof. W. Jedlecka, dr Zbigniew Cywiński, prof. Karolina M. Cern, prof. Przemysław Kaczmarek oraz prof. Mariusz Golecki.

Po zakończeniu paneli odbywających się 25 września odbyło się podsumowanie i zakończenie Konferencji.

Zamysłem organizatorów było to, aby poruszana w trakcie obrad problematyka dotyczyła kwestii tworzenia prawa, która zdaje się być bardzo znaczącą i nieustająco aktualną. Jak trafnie ukazano to w wielu wystąpieniach podczas tej Konferencji, procesu stanowienia prawa nie sposób ograniczyć jedynie do realizacji warunków formalnych, bowiem wpływ na kształt aktów prawnych mają bez wątpienia również czynniki społeczne, aksjologiczne, polityczne, ekonomiczne oraz kulturowe.